

DOKUMENTY

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

FAMILIA ET VITA

Anno XIX - N. 1/2014

Najnovšie vydanie časopisu *Familia et vita* je rozdelené na štyri časti. V prvej časti sú publikované nedávne príhovory pápeža Františka na tému manželstva a rodiny. Druhá časť prináša príhovory, ktoré odzneli na medzinárodnej konferencii na tému Práva rodiny a výzvy súčasného sveta (Rím, 19.-21. septembra 2013). V tretej časti aktuálneho čísla sú publikované dve prednášky na tému Rodina a pôrodnosť – primárne hýbatele ekonomického rozvoja a Pastoračia rodín – výzva pre celú Cirkev. Štvrtá časť sumarizuje 21. plenárne zasadanie PRpR, ktoré sa konalo v Ríme (23. – 25. októbra 2013) na tému: Nové antropologické horizonty a práva rodiny.

Ako uvádza v editoriáli P. Gianfranco Grieco, riaditeľ kancelárie pápežskej rady, tematika rodiny a manželstva stojí v súčasnosti v centre pozornosti celej Cirkvi. Diskutovali o nej aj kardináli na konzistóriu (Rím, 20.-21. februára 2014), a to v súvislosti s prípravou biskupskej synody o rodine. Tá bude rozdelená na dve etapy. Prvá časť – 3. mimoriadne plenárne zasadnutie Biskupskej synody sa bude konať od 5. do 19. októbra v Ríme t. r. na tému: *Pastoračné výzvy rodiny v kontexte evanjelizácie*. Následne sa na budúci rok (2015) plánuje druhá etapa synody – 14. riadne zasadanie. Medzitým sa v americkej Philadelphii v štáte Pennsylvánia bude konať Ôsme svetové stretnutie rodín (22. – 27. septembra 2015).

P. Grieco pripomína, že tieto podujatia zamerané na podporu a rozvoj kresťanskej rodiny v súčasnosti predchádza a sprevádza magistérium pápeža Františka. Prvá časť publikácie preto prináša jeho aktuálne príhovory na tému rodina a kresťanské manželstvo.

Čitateľ tu nájde list Svätého Otca Františka adresovaný rodinám celého sveta (z 2. februára 2014), v ktorom pápež o.i. uvádza, že v súčasnosti je Cirkev povolaná hlásať evanjelium aj tým, že sa postaví k novým naliehavým pastoračným potrebám, ktoré sa týkajú rodiny. Pápež ďalej vyzýva rodiny k modlitbe za Biskupskú synodu i za Svetové stretnutie rodín vo Philadelphii: „Modlitbová podpora je naozaj potrebná a dôležitá obzvlášť z vašej strany, drahé rodiny. [...] Preto vás prosím, aby ste sa intenzívne modlili k Duchu Svätému, aby osvietil synodálnych otcov a aby ich viedol v ich náročnej úlohe.

[...] Modlime sa všetci spoločne, aby prostredníctvom týchto podujatí Cirkev uskutočnila opravdivú cestu rozlišovania a osvojila si adekvátne pastoračné prostriedky, ktoré pomôžu rodinám čeliť súčasným problémom so svetlom a silou, ktoré pochádzajú z evanjelia“.

Aktuálne vydanie publikuje ďalej slová pápeža Františka, ktoré odzneli na stretnutí so snúbencami na sviatok sv. Valentína (14. februára 2014), ako odpovede na tri otázky snúbeneckých párov: ohľadom manželskej vernosti, štýlu života manželov a ohľadom slávenia sobáša.

Ďalej sú uverejnené príhovory rímskeho veľkňaza prednesené v rámci *Púte rodín k hrobu sv. Petra* (26.-27. októbra 2013) pri príležitosti *Roku viery* ako aj modlitba pápeža k Svätej rodine. Prvú sekciu aktuálneho vydania uzatvára pápežov príhovor účastníkom 21. plenárneho zasadania Pápežskej rady pre rodinu (25. októbra), v ktorom poukázal na rodinu ako na spoločenstvo života, spoločenstvo osôb a tiež sa venoval téme detstvo a staroba v rodine.

Tieto texty – ako zdôrazňuje P. Grieco – sú akoby prvou encyklikou pápeža Františka o rodine v súčasnosti a zároveň vytyčujú cestu založenú na troch kľúčových slovách, ktoré pápež Bergoglio už viackrát zopakoval: „Naučte sa hovoriť: prosím, ďakujem a prepáč!“.

Ako bolo uvedené vyššie, druhá a štvrtá časť aktuálneho čísla *Familia et Vita* sa zaoberá Medzinárodnou konferenciou a plenárnym zasadáním PRpR, ktoré súviseli s 30. výročím vyhlásenia *Charty práv rodiny*. Téma konferencie, konanej v septembri 2013 znela: „Práva rodiny a výzvy súčasného sveta“; témou plenárky zasa: „Nové antropologické horizonty a práva rodiny.“ Tieto stretnutia boli príležitosťou k tomu, aby Cirkev znovu pripomenula *Chartu práv rodiny* ako významný a aj dnes aktuálny dokument. Účastníci podujatí poukázali na naliehavú potrebu, aby sa rodina a jej dobro stali opäť stredobodom kultúry, politiky, ekonomiky, pretože rodina ako taká je a zostáva „nositeľkou práv“.

Ako však konštatuje P. Grieco, *Charta práv rodiny* je málo známym dokumentom, akoby zostala len v šuplíku. Preto PRpR považovala za dôležité znova upriamiť pozornosť na tento dokument a aktualizovať jeho

obsah vzhľadom na súčasnú dobu. Ako zdôraznil Mons. Vincenzo Paglia, predseda dikastéria, originalita *Charty* spočíva v tom, že práve cez ňu môže Cirkev ucelebným spôsobom predkladať a pretlmočiť do odborných právnických termínov vnútornú podstatu Božieho plánu ohľadom rodiny.

Charta práv rodiny vznikla z podnetu biskupskej synody, ktorá sa venovala téme: „Úlohy kresťanskej rodiny v súčasnom svete“ (1980). Dokument vypracovala Svätá stolica a v októbri 1983 ho predložila všetkým ľuďom, medzinárodným inštitúciám a úradom, ktoré majú na starosti záležitosti týkajúce sa rodiny v súčasnom svete.

Cieľom charty bolo objasniť, ako Katolícka cirkev chápe základné práva, ktoré patria rodine ako prirodzenému a univerzálnemu spoločenstvu. Spoločnosť je povinná chrániť tieto práva a starať sa o ich zachovávanie. *Charta* sa obracia predovšetkým na vlády a ponúka všetkým, ktorí majú zodpovednosť za spoločné dobro, model a východisko pre zákonodarné úpravy a usmernenia ohľadom rodinnej politiky.

Spomínanú vedeckú konferenciu zorganizovala Pápežská rada pre rodinu v spolupráci s Úniou talianskych katolíckych právnikov a zúčastnili sa na nej významní právnici a odborníci z celého sveta. Cieľom konferencie bolo analyzovať a skúmať najnovší vývoj v oblasti práv rodiny. Ako bolo na podujatí zdôraznené, normy a princípy obsiahnuté v *Charte práv rodiny* zostávajú trvalo platné.

Plenárne zasadanie pápežskej rady konané v októbri 2013 sa zameriavalo na nové antropologické horizonty v súvislosti s politikou a pastoráciou rodín. Mons. Vincenzo Paglia, predseda dikastéria vo svojej prednáške zdôraznil tri dôležité aspekty tejto témy: potreba obnovy v oblasti pastorácie rodín; pastorácia rodín v ťažkých rodinných situáciách; úlohy Pápežskej rady pre rodinu na rôznych úrovniach (cirkevnej, občiansko-kultúrnej, ekumenickej a medzináboženskej, pastoračnej a sociálnej, medzinárodnej, mediálnej). Príspevky, ktoré odzneli na spomenutých podujatiach sú publikované v aktuálnom vydaní *Familia et vita*. -sg-

Pápežská rada na výklad textov zákonov

COMMUNICATIONES

Vol. XLV – N. 2/2013

Pápežská rada na výklad textov zákonov (*Pontificium consilium de legum textibus*) publikuje v ostatnom vydaní svojho zborníka *Communicationes* rôzne právne dokumenty. Ide o výber z úradných dokumentov Svätého Otca Františka (*Ex Actis Francisci Pp.*) a niektorých úradov Svätej stolice, napr. Štátneho sekretariátu, Kongregácie pre náuku viery, či Vatikánskeho mestského štátu. V závere je publikovaný výber zo zápisníc zo zasadaní pápežských komisií pre prípravu CIC a CCEO z r. 1967 a 1976, zaoberajúcich sa priestupkami a trestami.

Aktuálne vydanie *Communicationes* otvára apoštolský list vo forme *motu proprio* pápeža Františka *Ai nostri tempi* (V našej dobe), datovaný 11. júla 2013, ktorý obsahuje úpravu právnych predpisov mestského štátu Vatikán a Svätej stolice. Na základe tohto apoštolského listu nadobudli vo Vatikáne od 1. septembra 2013 účinnosť nové úpravy *Trestného zákonníka, Zákonníka pre trestné procesy a Všeobecné normy pre oblasť administratívnych sankcií*. V novej úprave trestného práva nefiguruje trest doživotia a bol nahradený odňatím slobody na 30 až 35 rokov. Stanovujú sa tiež konkrétne sankcie za porušenie úradného tajomstva.

Čitateľ tu ďalej nájde príhovor pápeža Františka adresovaný účastníkom plenárneho zasadania Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry (8. novembra 2013). Tá plní v Katolíckej cirkvi funkciu najvyššieho odvolacieho súdu. Pápež vo svojom príhovore o.i. povzbudil cirkevných sudcov, aby svoju službu spravodlivosti vykonávali s pohľadom upriameným na obraz Dobrého pastiera, ktorý sa skláňa k stratenej a zranenej ovečke.

Zborník tiež informuje o podujatiach konaných vo Vatikáne i mimo neho, na ktorých sa aktívne zúčastnili predstavitelia Pápežskej rady na výklad textov zákonov, predseda dikastéria kardinál Francesco Coccopalmero alebo sekretár J.E. Mons. Arrieta Ochoa de Chinchetru Juan Ignacio. Išlo napr. o sympóziá cirkevného práva v poľských Kielcach (5.-7. septembra 2013) a v Brne (6.-9. 9. 2013) alebo tiež o oslavy 70. výročia založenia Fakulty cirkevného práva na Pápežskej univerzite sv. Františka Xaverského v kolumbijskej Bogote (17.-20. októbra 2013).

Communicationes ďalej publikujú článok prefekta Kongregácie pre náuku viery arcibiskupa Gerharda Müllera na tému: „Nerozlučiteľnosť manželstva a diskusia o rozvedených znovuzosobášených a sviatostiach,“ ktorý bol publikovaný vo vatikánskom denníku *L'Ossevatore Romano* 23. októbra 2013 (v taliančine), a to v súvislosti s nadchádzajúcou biskupskou synodou o rodine. Autor sa v článku venuje téme nerozlučiteľnosti manželstva, pričom poukazuje na svedectvo Písma, Tradíciu Cirkvi (cirkevní otcovia, koncily) a na svedectvo Učiteľského úradu Cirkvi v nedávnej dobe (Ján Pavol II.: *Familiaris consortio*, 1981; Benedikt XVI.: *Sacramentum caritatis*, 2007). V druhej časti svojho článku sa tento významný teológ zaoberá antropologickými a teologickými aspektami učenia o nerozlučiteľnosti manželstva, a to najmä pokiaľ ide o teológiu sviatostí a morálnu teológiu.

V ďalšej časti sú publikované novelizované právne úpravy Vatikánskeho mestského štátu z júla a augusta minulého roku. Záver publikácie patrí zoznamu článkov, publikovaných v *Communicationes* v roku 2013. -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

COMECE a OCIFE

Europe Infos

N. 173/2014, Brusel, Belgicko

V letnom vydaní informačnika *Europeinfos* je v centre pozornosti niekoľko zaujímavých tém. V druhej polovici roka preberá predsedníctvo EÚ Taliansko. Tejto úlohy sa zhostuje v neľahkom prechodnom období po voľbách do europarlamentu. V centre záujmu predsedníckej krajiny bude problematika rastu a s tým súvisiace oblasti migrácie, zmeny klímy, občianskeho práva a digitálnej agendy, ďalej problematika vysokej nezamestnanosti, najmä mladých ľudí. Taliansko ako hraničná krajina EÚ bude venovať veľkú pozornosť tiež azylovej politike. Premiér sa vyjadril i k potrebe inštitucionálnej reformy EÚ.

Avizovaná možnosť vyššej miery zapojenia sa občanov do diania v EÚ prostredníctvom tzv. občianskych iniciatív, sa zdá byť zložitá. Príkladom je zamietnutie petície „Jeden z nás“, o ochrane ľudského života. Občania podali legislatívny návrh zakazujúci financovanie interrupcií v rozvojových krajinách a výskumu, pri ktorom sa používajú ľudské embryonálne kmeňové bunky z rozpočtu EÚ. Európska komisia po dvoch rokoch registrácie iniciatívy a vyzbieraní viac než 1,7 milióna podpisov občanov z celej EÚ návrh odmietla. Jej argumenty, že v danej oblasti existujú právne predpisy, považuje autor príspevku za nedostatočné. Podľa takejto argumentácie by potom mali uspieť len iniciatívy v takých oblastiach,

kde komisia pozabudla na vydanie právnych predpisov. Autor príspevku kladie zároveň otázku, či pri takomto prístupe majú vôbec do budúcnosti zmysel akékoľvek ďalšie občianske iniciatívy. Občianska iniciatíva vznikla ako nástroj na posilnenie demokracie.

Diskutovanou témou mnohých Európanov je v súčasnosti transatlantická dohoda EÚ a USA o voľnom obchode. Plánovaná dohoda a jej hodnotový základ sú nosnou témou jesenného plenárneho zasadnutia COMECE.

Aj koncom júna sa asi 80 účastníkov Sociálnoetických dialógov stretlo v Mönchengladbachu. Stretnutie organizuje každoročne sekretariát COMECE v spolupráci s Katolíckou sociálnovedeckou centrárou. Tento raz sa jej zúčastnila aj americká delegácia pozostávajúca z niekoľkých biskupov a štyroch expertov amerických univerzít. Hovorilo sa o spoločných hodnotách Európy a Ameriky, o dôležitej úlohe cirkvi v tejto oblasti, o význame princípov sociálneho trhového hospodárstva, ku ktorým sa hlási EÚ a podľa ktorých má hospodárstvo slúžiť spoločnému dobru a nie vlastnému prospechu. Zdôraznila sa úloha sociálneho učenia Cirkvi a význam kresťanských hodnôt. Na záver vyjadrili zúčastnené strany presvedčenie o dôležitosti zakotvenia spomínanej dohody na etických normách, ktoré odrzkadľujú naše západné hodnoty ovplyvnené kresťanstvom. -fh-

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska

Prijať a sprevádzať: prax kremácie

Documents Episcopat N. 6/2014

V mnohých diecézach Francúzska sa rozvíja pastorácia súvisiaca so smrťou a pohrebom, presnejšie ide o tímy, ktoré sa v spolupráci s kňazmi venujú sprevádzaniu smútiacich rodín a organizovaniu pohrebov. Keďže takáto služba zo strany Cirkvi si vyžaduje skutočnú kompetentnosť a zároveň jasné duchovné zakotvenie, je potrebné zaistiť náležitú formáciu týchto tímov. Mnohé svedectvá potvrdzujú, že takáto služba smútiacim pozostalým prispieva k obnove ich kresťanského a duchovného života.

Júnové číslo dokumentov francúzskych biskupov, ktoré vypracovala biskupská komisia pre liturgiu a sviatostnú pastoráciu, sa týka špecifickej otázky kremácie. S vývojom spoločnosti sa totiž zmenil aj prístup k pohrebným obradom. Organizovanie pohrebu sa čoraz viac

dostáva na profesionálnu úroveň, kde majú hlavné slovo pri priebehu pohrebu pohrebné služby a nie zástupcovia príbuzných či Cirkvi. Ďalšia dôležitá zmena sa týka čoraz častejších žiadostí o kremáciu zosnulých. Uvedené dva javy rozvracajú tradičný priebeh pohrebu, v ktorom hrala hlavnú úlohu Cirkev. Preto je namiesto otázky, akú úlohu má Cirkev v tejto novej situácii zohrávať a ako v nej môže ohlasovať dobrú zvesť o spáse skrze Ježišovu smrť a zmŕtvychvstanie. Na základe ankety uskutočnenej v jednotlivých diecézach Francúzska, z ktorej vyšla najavo pestrosť pastoračných prístupov, predkladá biskupský dokument na zamyslenie niekoľko bodov vychádzajúcich z antropológie, teológie, pastorácie a liturgie, ktoré môžu pomôcť skvalitniť pastoráciu v tejto oblasti. -ms-

Rakúska biskupská konferencia**Amtsblatt (der Österreichischen BK)***Vestník, N. 62/2014*

Aktuálne číslo *Vestníka Rakúskej biskupskej konferencie* informuje o jarnom plenárnom zasadnutí v opátstve Admont. Dôležitými témami rokovania bolo 100. výročie vypuknutia Prvej svetovej vojny, voľby do Európskeho parlamentu, ochrana života či apel na spoločnú zodpovednosť vo svete. V tejto súvislosti venovalo plénum pozornosť osudu sýrskych utečencov a potrebe podpory formou zbierok, ako je to v prípade pomoci pre Sýriu „Nachbar in Not“ (Sused v núdzi). Ďalším bodom programu bola spoločná púť a kongres farských rád. V oblasti ochrany života podporuje Rakúska biskupská konferencia občiansku iniciatívu „Fakten helfen“ (Fakty pomáhajú). Ide o anonymnú štatistiku na celoštátnej úrovni a o pravidelný prieskum príčin interrupcií. Iniciatívu zastrešuje medzináboženské Združenie „Aktion leben“. Jeho cieľom je upozorniť na ťažkú situáciu žien, ktorá je

veľmi rozličná, hovoriť o tomto probléme a priniesť zlepšenie konkrétnou pomocou.

Vestník tiež prináša kompletne znenie Rámcového poriadku pre odborných inšpektorov katolíckeho vyučovania náboženstva v rakúskych diecézach. Ten nahrádza doterajší platný poriadok z roku 1997. Dokument predstavuje profil inšpektora a v ďalších bodoch podrobne opisuje jednotlivé oblasti jeho úloh pôsobenia. Ďalšia časť sa zaoberá postavením školského inšpektora náboženstva v rámci cirkevných a štátnych školských úradov. Záver dokumentu vymedzuje oblasť pre funkciu inšpektora.

Okrem personálnych údajov súvisiacich s vykonávaním rôznych úradov a služieb v rámci biskupskej konferencie, sú súčasťou *vestníka* aj aktuálne dokumenty pápežských úradov či príhovory pápeža Františka. **-Ph-**

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ**Vision 2000****Budete mi svedkami***Rakúsko, N. 4/2014*

Rakúske periodikum *Vision 2014* sa tematicky venuje potrebe svedectva v živote kresťana a to v jeho rozličných podobách. Prvý z článkov upozorňuje na krásu svedectva, ktoré prinášajú Svetové dni mládeže. Ďalší z príspevkov dáva do pozornosti potrebu verejnej obhajoby hodnôt života, čo pripomína rakúsky biskup Laun, ktorý sa tiež v Paríži zúčastnil Pochodu za život. Svedectvo o našej kresťanskej viere je potrebné prinášať aj formou evanjelizácie. Ani dnes nie je núdza o mučeníkov, kresťanov, ktorí vydávajú za svoju vieru životy. V jednom z príspevkov sa tak môžeme vrátiť do doby nedávno minulej, keď komunistické režimy nútili mnohých zaprieť svoju vieru. Krásne svedectvá z rozličných krajín bývalého východného bloku nám pripomenú odhodlanie mužov a žien, ktorí svoju vieru vyznávali aj za cenu straty vlastnej slobody. Pekný príklad zo Slovenska hovorí i o skúsenosti Silvestra Krčméryho. Problematiku

prenasledovania kresťanov v dnešnom svete venuje pozornosť ďalší článok z pera Martina Kuglera. Aj slová pápeža Františka nás vyzývajú niest' Kristovu zvesť ďalej, a to ako svedectvo radosti a nie ako nevyhnutnú povinnosť. Kristus nás chce sprevádzať celým životom, od počatia až po prirodzenú smrť. A práve prežívanie bolesti, utrpenia, je časom a priestorom, kedy môžeme byť blízko Bohu a posilniť svoju vieru. Je to pozvanie, prijať aj takúto cestu a s pokorou uznať Boha za toho, ktorému náleží moc rozhodnúť o našom živote a smrti. Žiaľ mnohé krajiny podporujú eutanáziu a pod rúškom milosrdenstva sa chorým prináša smrť. V Rakúsku je možné podporiť parlamentnú občiansku iniciatívu „An der Hand“, ktorej cieľom je boj proti eutanázii. Viac informácií ponúka webová stránka rakúskeho parlamentu. Prinášať svedectvo o viere v Krista je pozvaním pre každého kresťana v akejkol'vek dobe či situácii. **-Ph-**

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Mgr. Ing. Mária Spišiaková, PhD., Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, grafika: Jolana Šinajová